

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput II. Patrum quoque traditione, & Sacrorum Conciliorum auctoritate
commonstrari originale peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83656)

aliquid, cum in proprio corpore nihil gesserint.

Respondet S. Pater Epistola ad Hilarium 157. num. 15. in parvulis esse pravaricationem legis, quæ in paradiso data est; eadem enim lege pravaricata nascitur homo ex Adam cum lege peccati, & mortis. Ad postremum ex 2. ad Corinth. idem Augustinus lib. vi. contra Jul. cap. 10. n. 29. tria respondet. Primo sic adversus Pelagianos argumentationem contorquet: *Utrum & ipsi ante tribunal Christi manifestabuntur, aut non? Si non manifestabuntur, quid te adjuvat ista sententia, quando ad eos non pertinet, quorum nunc agitur causa? Si autem manifestabuntur, quomodo reportat eorum quisque quod gessit, nisi quia pertinet ad eos, quod per corda & ora gestantium, sive credunt, sive*

non credunt? Deinde aihunc locum accipiendum esse principaliter de adultis: *Propria enim corporis sui dixit, quod ad unumquemque in seipso jam viventem pertinet.* Inquit demum posse parvulum ante tribunal Christi non baptizatum reportare malum, id est damnari, licet nihil actualis culpæ patnaverit; quomodo fatentibus Pelagianis baptizatus, etsi nihil boni operis gesserit, maximum bonum, scilicet, regnum celorum à Domino consequetur. *Vide ergo, ait S. Pater, quam importune nobis parvulum de alieno peccato reportare malum, & velis eum de alieno recte falso reportare bonum, non qualecunque, sed Dei regnum. Alienum quippe opus est, cum credit per alterum, sicut alienum opus fuit cum peccavit in altero.*

CAPUT II.

Patrum quoque traditione, & Sacrorum Conciliorum auctoritate commonstrari originale peccatum.

SUMMARIUM.

1. Refertur opinio Pelagianorum.
2. Commonstratur originale peccatum auctoritate Patrum graecorum.
3. Præcipue auctoritate S. Chrysostomi.
4. Quidam S. Patrem interpretantes refutantur.
5. Probatur originale peccatum auctoritate scriptorum latinorum.
6. 7. Probatur definitionibus Ecclesiasticis.
8. 9. 10. 11. 12. 13. Refertur variae objectiones, & solvuntur.

I.
Refertur
Opinio Pelagianorum.

CONFLICTAM ab Augustino, atque priscorum ætate inauditam originalis reatus transfusionem objiciebant Pelagiani, qui his verbis S. Patrem audebant laceßere: *Confitearis ergo necesse est originale, quod finxeras, interiisse peccatum.* Quibus in 2. de Nuptiis cap. xii. Augustinus respondet: *Non ego finxi originale peccatum, quod catholica fides credidit antiquitus, sed tu, qui hoc negas, sine dubio es novus hereticus.* De ista ergo antiquorum fide modo videntum est.

2.
Commonstratur originale peccatum auctoritate Patrum Graecorum.

PROPOSITIO I. Ex scriptis priorum Patrum depromi possunt pro originali peccato luculentissima testimonia.

In primis S. Ignatius in Epist. ad Trallianos hoc peccatum appellat *πρωγενικὴν ἀνομίαν*, impietatem ac pravaricationem antiquam. Sequitur Dionysius Areopagita, qui expresse exitialem mortem esse ab Adæ peccato scribit cap. i. i. Eccl. Hierarchiæ, sed qui hujusmodi opus Areopagitæ abjudicant, etiam negant illius Auctorem esse antiquiorem Augustino. Proximus est Justinus Martyr, qui in Dialogo cum Tryphone scri-

bit humanum genus *per Adam in mortem, seductionemque serpentis concidisse*, atque inter primum & secundum Adam hanc constituit antithesim, *ut sicut unius inobedientia causa est damnationis omnibus, qui corporaliter ab eo descendunt; ita Christi obedientia confert vitam iis, qui per ipsum spiritualiter regenerantur.* Accedit Tatianus, qui in Orat. contra Gentes ait, *Nos propter priscorum hominum inobedientiam spiritum Dei, perfectam justitiam, sanctitatemque amisisse.* Irenæi Lugdunensis Episcopi illustra verba produxit Augustinus in 1. contra Julianum libro, cap. 111. num. 5. Iste ait: *Non aliter salvari homines ab antiqua serpentis plaga, nisi credant in eum, qui secundum similitudinem carnis peccati in ligno martyrii exaltatus à terra omnia traxit ad se, & vivificavit mortuos.* Sunt hæc verba lib. iv. adv. hæreses cap. 5. Addit S. Pater alia non minus illustra ex libro v. cap. 19. longe plura depromi possunt ex lib. 111. cap. 20. lib. v. cap. 14. 17. & 21. quæ in libris de Hæresi Pelagiana collegit Gerardus Vossius,

Vossius, & in suo Thesauro Jodocus Coccius. De Origene, etsi permulta possunt afferri, ut fecerunt laudatus Coccius, L'Herminier, Boucat, alique, nulla nos angimur cura, utpote quem praeluisse Pelagianis persuasum habeamus: imo quæ citantur ex Origene Commentariis in Epistolam ad Romanos, ubi de Originali peccato edisserit enucleatius, aliæque loca plurima, adscribenda censemus paraphrasæ ejus Rufino. Atque Homilia in Leviticum, unde plura promuntur, num Origenianæ sint, controversatur. Nos tamen contra Cocum, & Hottingerum Origenianas fatemur, aut saltem incerti Scriptoris, nam stylus demonstrat non esse S. Cyrilli, ut hi, alique Remonstrantes, opinantur. Gregorii Nazianzeni perspicuas apertissimæque sententias affert S. P. Augustinus eodem libro cap. v. num. 5. Quibus addo quæ Nazianzenus scribit Orat. 11. in Pascha, Nos ab initio per peccatum lapsi sumus, atque Oratione ad Arianos xxv. Omnes, qui Adamo participavimus, atque à serpente in fraudem inducti sumus per peccatum mortui ac per caelestem Adamum salutis restituti, atque à ligno vitæ unde excideramus, per ignominie lignum redacti sumus. Basilii ex prima Homilia de Jejunio insignem locum vide ibi apud Augustinum num. 18. Sunt alia æque illustria cap. 4. Conf. Monastic. Hom. in xl. Martyres, & in sermone de Paradiso, ubi hæc eleganter: *Florida quidem est rosa, sed mihi tristitiam infligit. Nam quotiescunque florem hunc video, peccati mei admoneor, per quod terra, ut spinas ac tribulos proferret, condemnata est.* Athanasii Orat. 2. contra Arianos hæc sunt verba. Lasso Adamo in omnes homines peccatum dimanavit.

3.
Præcipue
auctoritate
S. Chryso-
stomi,

Agendum paulo accuratius de S. Jo. Chrysostomo, quem Julianus adversus Augustinum produxit, alique nonnulli temere erroris Pelagianorum insimularunt. Qua in re abstinere à recitandis fragmentis ex Homilia de Adamo & Eva, ad quam nos advocant eruditi Theologi plures, Zumel præsertim & Alvarez, cum sint, qui existimant illam centonem esse ex Latinorum Scriptorum posterioris ætatis sententiis consutum. Ergo S. Pater Augustinus libro 1. contra Jul. cap. 6. n. 24. & seq. citat hæc Chrysostomi ad Olympiam: *Quando enim Adam peccavit illud grave peccatum, & omne genus humanum in commune damnavit; de merore penas luebat, &c.* Item hæc ex hom. x. ad Rom. *Cum dixerit tibi Judeus, quomodo unius virtute mundus salvatus est? Possis & dicere, quomodo*

& uno inobediente Adam mundus damnatus est? Profert & alia plura ex Hom. de Resurrect. Lazari, ex Hom. 9 in Gen. ex Hom. ad Neoph. &c.

Quoniam vero Erasmus, Stapulensis, Dallaus, alique contendunt velle quidem Chrysostomum peccato Adæ corpora nostra reddita esse mortalia; sed animam nihil inde detrimenti sensisse, nisi in iis, qui primi hominis inobedientiam voluntate ac libertate propria imitantur; hunc errorem allatis Sancti Doctoris sententiis præstat refellere. Docet Chrysostomus Hom. xi. in cap. 6. ad Rom. non solam mortem in nos ob Adæ pravariationem pervadere, sed etiam pravorum affectuum illuviem, ad quam comprimendam, dum Christus advertit, majora nobis auxilia collata sunt. Μετά, inquit, τὸν θάνατον καὶ πολλὰς τῶν ἁμαρτιῶν εἰσῆλθεν εἰς ἡμᾶς. Διὰ τὴν ὑπὸ τῆς σφύρας καὶ φωνὴν ἢν πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς δόμον. ἔτε γὰρ πνεῦμα παρὴν τὸ βοηθῶν, καὶ βοηθῶν τὸ νεκρῶσαι δουλεύον. Una cum morte magnum etiam affectuum veluti examen introierat. Itaque corpus non valde agile erat ad cursum, qui ad virtutem fertur: neque enim spiritus aderat, qui opem deferret; neque baptisma, quod mortificare posset. Addit corpore facto mortali etiam animam ob ingressum illud passionum examen, nisi opitulante Christi auxilio, ruere in præceps, ὅπως τις ἵππος δυσήνεος, ac esset equus indomitus. Repetit eadem hom. xii. & xiii. ubi scribit: Una cum morte & affectuum turba introiit. Cum enim corpus mortale effectum est, tum denique necessario ad misit & concupiscentiam, & iracundiam & dolorem, cætera omnia, quæ magnæ admodum constantiæ, ac sapientiæ indigebant, ne inundantis æstus vis ac tempestas rationem in nobis obrueret, in peccati voraginem demersam: Μετά γὰρ τοῦ θανάτου, φασὶ, καὶ ὁ τῶν παθῶν ἐπεσθῆναι ὄγκος, ὅτε γὰρ θνήσκον ἐγένετο τὸ σῶμα, ἐδέχθη καὶ ἐπιθυμίαν ἀναγκάως λογικῶν, &c. Manifestum est ergo peccatum non solum corpori, sed etiam animæ juxta Chrysostomum obtuisse neque Erasmus Sancti Doctoris mentem satis fuisse assecutum. Atque de Græcis Patribus satis.

4.
Quidam
Patrem, hunc
interpretantur
reservantur.

Ad Scriptores Latinos accedendum est, quorum ducit agmen Tertullianus. Is in libro de Anima cap. ix. *Omnis anima* (inquit) *usque in Adam censetur, donec in Christo recensatur: tamdiu immunda, quamdiu recensatur. Peccatrix autem, quia immunda, recipiens ignominiam suam ex carnis societate.* Et in 1. adversus Marcionem: *Homo damnator in mortem ob unius arbuscu-*

5.
Probat
originale
peccatum
auctoritate
Scriptorum
Latinorum.

la delibationem, & exinde profluit delecta cum penis, & pereunt jam omnes, qui paradisi nullum cespitem noverunt. Et de testimonio animæ cap. 3. Per quem (Satanam) homo à primordio circumventus ut præceptum Dei excederet, & propterea in mortem datus, exinde totum genus de suo semine infectum, sue etiam damnationis traducem fecit. Cypriani ex Epistola ad Fidum illustre testimonium adfert S. Pater in lib. 1. contra Julianum, in IV. ad Bonifacium contra 2. Epist. Pelag. cap. 8. & Hieronym. lib. III. adversus Pelagianos: *Infans, qui recens est natus nihil peccavit, nisi quod secundum Adam carnaliter natus contagium mortis antiquæ primæ nativitate contraxit. Qui ad remissionem peccatorum accipiendam hoc ipso facilius accedit, quod illi remittuntur non propria, sed aliena peccata.* Reticii Augustodunensis Episcopi, qui floruit sub Constantino Magno, Olympii Hispani, qui vixit tempore Arcadii & Honorii, necnon Hilarii Pictavenensis collegit apertissima testimonia S. P. Augustinus eodem libro contra Julianum. Multa congescit & Ambrosii, veluti quod habet lib. 1. de Poenit. cap. 2. *Omnes homines sub peccato nascimur, quorum ipse ortus in vitio est, sicut babes lectum, dicente David, Ecce in iniquitatibus conceptus sum, & in delictis peperit me mater mea.* Optatus Milevitanus lib. IV. contra Parmenianum, *Neminem fugit, quod omnis homo qui nascitur, quamvis de Christianis parentibus nascatur, sine spiritu immundo esse non possit, quem necesse sit ante salutare lavacrum ab homine excludi ac separari.* Hieronymus denique in cap. 2. Micheæ: *Unusquisque nostrum, inquit, cum Adam de Paradiso cecidit, & in hujus mundi captivitate versatur: atque in cap. 4. Jonæ; Major ætas incipit, & usque ad minorem pervenit, Nullus enim absque peccato, nec si unius quidem diei fuerit vita ejus, & innumerabiles anni vitæ illius. Si enim stellæ munde non sunt in conspectu Dei, quanto magis vermis, & putredo, & ii, qui peccato offenditis Adam tenentur obnoxii?* Affert hæc verba cum debita Hieronymi laude S. P. Augustinus lib. III. de Peccatorum meritis, & remiss. cap. 6. Igitur non Augustinus finxit originale peccatum, sed istud ad ipsa fidei pertinet fundamenta; plenissimaque traditione firmatur: quod perspexit Aurelius Prudentius in Apotheosi:

*Hæc prima est natura animæ, sic condita simplex.
Decidit in vitium per sordida fœdera carnis.*

*Exin tincta malo peccamine principis Adæ,
Infecit genus omne hominum, quod pullulat inde.*

Eorum autem, qui Augustini tempora subsecuti sunt, necesse non est sententias congerere; quum nemo de illorum consensione hæsitare possit, neque soleant hæretici istorum nobis auctoritatem opponere.

PROPOSITIO II. Ejusdem Originalis peccati transfusio demonstratur Ecclesiasticis definitionibus.

Accedunt traditioni PP. decreta summorum Pontificum, necnon Sanctorum Conciliorum. Extant Innocentii adversus Pelagianos literæ, quas Cælestini incautum tentarunt eludere. Zosimi, qui Bonifacio successit. Rescriptum ad Africanum Concilium commemorant Cælestinus in Epist. ad Gallos, Augustinus ad Optatum, & cap. x. ad Collatorem Beatus Prosper. Bonifacium Augustini contra Pelagianos responsa probasse auctor est idem Prosper capite laudati Operis primo & quadragesimo Cælestinus originis vitium, & naturam culpa obstrictam agnoscit in Epist. ad Nestorium, in altera ad Clerum Constantinopolitanum, & in ea, quam scripsit ad Gallos: de qua Vincentius Lirinensis cap. Commonitorii ultimo, Prosper 42. & 43. adversus Collatorem, & Photius in Biblioth. cap. 43. Xylti III. successoris Cælestini hæc sunt verba lapidi octangularem in Basilica ad Baptisterium intercripta:

*Mergere peccator sacro purgande fluente:
Quem veterem accipiet, proferet unda novum.
Insons esse volens, isto mundare lavacro,
Seu patrio premeris crimine, seu proprio.*

Vide Baron. Tom. I. pag. 440. Leonis Magni apertissima sententia est, nasci unumquemque hominem originali vulnere fauciatum, & nisi baptizetur, reum in peccato Adæ teneri, Epist. 86. ad Nicetam, serm. 11. & VI. in Nativitatem Domini cap. IV. Eadem est definitio Gelasii in Epistola, ad Picensi Episcopos, & Magni Gregorii lib. IV. Moral. cap. 2. nec non Epist. XIV. lib. V. ad Narsem Comitem, & LIII. lib. VII. ad Secundinum.

Damnavit negantes Originale peccatum Diospolitana, seu Palestina Synodus quatuordecim Episcoporum, quorum nomina habes apud Augustinum in I. contra Julianum: quamquam Hieronymus

Probat D. J.
finitionibus
Ecclesiasticis.

7.
Probat ut
terius iisdem.

mus Epist. LXXIX. vocat hanc Synodum *miserabilem*, quoniam etsi non erravit in doctrina, erravit in homine, & Pelagium hæresiarcham absolvit. Videatur Augustinus de Peccator. mer. lib. II. cap. V. II. & IX. Habita est hæc Synodus anno 415. Posthac Concilium Carthaginense habitum opera Orossi, Theodosio VII. & Palladio Coss. id est anno 416. Tum Concilium Milevitanum eodem anno, ad quod conveniunt Episcopi LX. Meminit hujus Concilii Augustinus Epist. 94. ad Hilarium, nunc 178. Deinde in Concilio Africæ plenario celebrato an. 418. Coss. Honorio XII. & Theodosio VIII. dictum anathema iis, qui dicunt parvulos *nihil ex Adam trahere Originalis peccati*, quod *lavacro regenerationis expiatur*, Can. 2. Plura de hoc Africano Concilio Cardinalis Norisius Hist. Pelag. lib. I. cap. 13. ex libris Augustini, aliisque vetustissimis monumentis. Etiam Ephesinum Oecumenicum coactum contra Nestorium anno 431. can. IV. doctrinam Cœlestii proscripsit. Idem præstitit Synodus Arausiana Canone 2. quam celebratam tradunt Decio juniore Consule, id est anno 10VIII. Quare Casarius Arelatensis, qui ei præfuit, non vivebat. ut putavit Trithemius, anno 10CLXX. neque, ut visum Bellarmino, pervenit tantum ad an. CCCXCIX. sed floruit post 10. Consecravit catholicam contra Pelagianos veritatem Sacrosancta Tridentina Synodus sessione V. Comprobatur ergo, quod demonstrandum erat, peccatum originale Ecclesiasticis quoque definitionibus.

AD EA QUÆ OPPONUNTUR
RESPONSIO.

8. *Obiectio 1.* Oppones I. Justinus Martyr Quæst. ad Orthodoxos LXXXVIII. docet petitam è Jobo sententiam, *Nemo mundus à sorde, nec infans, cujus est unius diei vita super terram*, ad parvulos non pertinere. Ita enim hunc locum interpretatur, ut non de vita naturali sermo sit, sed de morali, quæ peragitur *περὶ τῆς ἐν προνοίᾳ τῆς οὐρανοῦ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ πόλει, ὡς ἐν τῇ οἰκίᾳ*, operibus liberis & cum deliberatione factis. Sunt ergo parvuli ante usum rationis, & priusquam hoc genus vitæ agere incipiant, expertes cujusque sordis.

Resp. I. Harum Quæstionum Scriptorem, cum meminerit Irenæi, Origenis, & Manichæorum, qui annis 130. post Justinum exorti sunt, proferatque interdum vocabula *τῆς αἰῶνος, τῆς αἰῶνος, τῆς αἰῶνος*, aliæque ad refellendos Antitrinitarios hæreticos usu Ecclesiastico

inducta, fuisse sanctissimo præclarissimoque Martyre posteriorem. Deinde respondendum est, Auctorem hunc quemadmodum vitam intelligit, statum liberæ operationis, ita sordes appellare, quæ contrahuntur *ἐν προνοίᾳ, ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν πόλει, ἐν οἰκίᾳ*, ex proposito, & libertate. Peccatum enim Originale aperte agnoscit quæstione CII. ubi inter Adam & Christum eandem statuit *ἀντίθεσιν*, quam tradit Beatissimus Justinus in Dialogo cum Tryphone.

Secundo obijciunt perdifficilem Clementis Alex. locum. Is enim Encratitas conjugia damnantes hac ipsa de causa, quod nefas sit dare operam generationi, quæ sordida ac polluta natura traducitur, originarium cujus vitium ex allato Jobi testimonio, & ex quinquagesimi Psalmi versu septimo satis comprobari sentiebant, Clemens eos, ac ejusdem fursuris hominem Julium Cassianum exagitans, negat primo in tertio Stromatum libro parvulos Adæ prævaricatione inquinari, dicens: *Ubi fornicatus est infans natus, vel quomodo sub Adæ cecidit execrationem, qui nihil est operatus?* Deinde verba Davidis, *In peccatis concepit me mater mea*, ad solam Evam spectare his verbis declarat: *Et quando dixit David: In peccatis conceptus sum, dicit prophetice quidem matrem suam, sed Eva mater fuit viventium: & si in peccatis fuit conceptus, sed non ipse in peccato, neque vero ipse peccatum.* Ut ergo Clemens scædos Encratitarum errori obviam eat, non solum peccatum negat quod contrahitur generatione, verum etiam conterit, elevatque auctoritatem scripturarum, quibus potissimum demonstratur.

Non illam ego adhibebo responsionem, qua lib. 4. de Amis. Grat. cap. 9. utitur Bellarminus, Clementem scilicet ex sententia Encratitarum ista proferre. Quisquis enim oculis non conturbatis Clementem viderit, facile dignoscet, non esse hæc Julii Cassiani obiectamina, sed hæc impugnantis responsio; quomodo ejusdem hæretici sunt consequentia verba: *Generationem esse malam, non illam corporis modo, sed etiam illam animæ, propter quam est & corpus.* Neque respondebo cum Edmundus Simonnet, si hæc verba Clementis sunt, vix, ac ne vix quidem cum aliquali verisimilitudine dici posse, hoc loco peccati originalis non impugnari existentiam. Etenim quo argumento ducti dubitare possumus hæc non scripsisse Clementem Alexandrinum, cum nullus vetustissimus codex, nullaque peranti-

9. *Obiectio 2.* declaratur.

perantiqui Scriptoris auctoritas, nulla demum ratio hestitationem istam confirmet? Sed nec respondemus Clementem hoc tantum velle, quod infantes non cadant sub execrationem Adæ ex vi generationis, quæ mala sit suapte natura; cum labes generationi insit per accidens, & ex eo quod natura per generationem propagata jam sit ob primorum parentum prævaricationem vitata. Quamquam hæc responsio satis illustretur à Nicolao L'Herminier, & secundo præsertim testimonio possit aptari. Quid ergo? Dicemus cum Gerardo Vossio Clementem Alexandrinum non satis percepisse originale peccatum? Id vero nunquam Tatianus, à quo Encratitæ, post obitum Iustini, cujus fuerat auditor, in hæresim Valentini, Saturnini & Marcionis prolapsus est, Auctore S. Irenæo libro 1. capite, è distinctione Massueti, xxxviii. Itaque non solum assererat matrimonium esse corruptionem & stuprum; sed istud quoque, unde tam nefarium dogma tanquam ex impuro fonte manabat, connubia à principio malo fuisse instituta, nec aliud esse, quam seminarium ac fomentum turpissimarum libidinum, quarum usu anima in uno corpore fornicata, ac divisa à spiritu vitæ transfunderetur in aliud corpus continuis sordibus inquinanda. Hæc enim & Saturnini, & Marcionis, & Valentini, & Gnosticorum cæterorum esse dogmata Irenæus, Epiphanius, Tertullianus, ac Veteres plerique consentiunt. Nego itaque Julium Cassianum, ac Tatianos reliquos à nuptiis abhoruisse ob originale peccatum, quale nos propugnamus, quod scilicet inhæret animæ creatæ de novo à Deo, atque ex confortio carnis pollutæ contrahitur. Quare priorum verborum sensus est: *Ubi fornicatus est infans?* Hujus nempe parvuli animæ, priusquam in hoc intruderetur ergastulum, quoniam in corpore sese obscœna libidine commaculaverat? Incidit quidem in execrationem Adæ: at, num ob antea acta flagitia? Minime: non enim aliquid antequam huc devolveretur, boni, malive perfecit, quomodo ab Gnosticorum physiologia fuisset edocti. Non est corporis generatio, nec creatio animæ mala, quod sit instituta à diabolo, redeantque mortui ad carnis contubernium, ut repetitis sordibus obsolescant. Hanc insaniam Tatianus vester ex Marcionitarum gurgite ebibit. Ait quidem David: se à matre in peccatis conceptum: sed hæc ad Evam referenda sunt, à cujus utero labes primigenia diffunditur, non

ad damnatas nuptias proximæ matris suæ, non ad superioris vitæ scelestissimam consuetudinem. Conceptus est quidem in peccato; sed ante conceptionem ipse in peccato non fuit. Hæc mea de verborum Clementis sententia est; nec obscura, si dogmata Tatianorum inspiciantur. Caterum Clemens 1. lib. Pædagogi cap. 6. & sub finem iv. Strom. disertè agnoscit animarum regenerationem ex matrice aquæ, sive lavacro baptismatis, ideoque & originale peccatum.

Præterea opponunt verba S. Joannis Chrysostomi: qui hom. ad Neophytos, *Hæc de causa* (inquit) *& infantes baptizamus, quamvis non sint inquinati peccato; nempe ut eis addatur sanctitas, justitia, adoptio, hæreditas, & fraternitas Christi.* Idem Hom. x. in Epistola ad Rom. cap. 5. ait: *Videtur questionem non parvam habere quod dictum est, (ob unius inobedientiam peccatores multos esse constitutos) sed & si quis accurate attenderit, & hoc quoque perspicere solvetur. Quenam igitur quasi fuerit? Illo enim peccante ac mortali affecto, & qui ex eo orti sint, eos tales esse nihil absurdum. At ex illius inobedientia alterum peccatorem extitisse, id vero quam obsecro, congruentiam, & consequentiam habet. . . . Quid igitur hoc loco verbum hoc peccatores significat? Mibi videtur tantundem significare, quantum illud supplicio obnoxii, ac mortis rei, quod Adam mortuo omnes sunt mortales effecti. Videtur ergo non male Erasmus interpretatus Chrysostomum, quod is putaverit solam mortem, non culpam in nos hæreditario jure transire? Quid? Hom. 17. in 1. ad Corinth. scribit, *nos minime ob Adæ delictum perire*: Hom. xxxix. in eandem Epistolam addit, *non omnes in Adam morte peccati mortuos esse.* Et Hom. xxiv. in Epist. ad Ephes. nobis ob Adæ peccatum esse corruptibile corpus: at animam labefactari & suo modo corrumpi peccato, quod post lavacrum regenerationis committitur.*

Respondet ad 1. S. P. Augustinus in 1. contra Jul. cap. vii. n. 22. loqui Chrysostomum de peccatis actualibus: habetur enim in græco διὰ τούτου καὶ τὰ παλαιὰ βαπτίζομεν, καὶ οὐκ ἀναγκάστα οὐκ ἐχοντα: *Ideo & infantes baptizamus, quamvis peccata non habentes.* Vides certe, ait S. Pater, non ab eo dictum esse parvulos non coinquinos esse peccato, sive peccatis: sed non habere peccata: intellige propria, & nulla erit contentio. At, inquit, cur non ipse addidit propria? Cur putamus, nisi quia disputans in Catholi-

10.
Obiectio 3.
rejecitur.

tholica Ecclesia non se aliter intelligi arbitrabatur, tali quaestione nullius pulsabatur, vobis nondum litigantibus securius loquebatur? Quæ postrema verba aliorum Patrum, qui nondum grassante Pelagiana peste floruerunt, debent sententiis minus expressis aptari. Habent præterea versiones aliquæ, Basileensis anno 1520. & Parisiensis an. 1556. pag. 614. Hac de causa & jam infantulos baptizamus, ut non sint coinquinati peccato. Atque hæc videtur mihi valde probabilis. Cum enim quidam unicuique agnoscerent effectum baptismi, videlicet peccatorum remissionem, S. Joannes Chrysostomus decem connumerat, ac statim singulos in puerulis sacro baptismi lavacro regeneratis locum habere demonstrat. Sunt autem hæc affecta baptismatis liberari à peccato, donari sanctitate, justum reddi, adoptari in Dei filium, jus ad hereditatem nasci, consti tui Christi fratrem, cohæredem, membrum, templum, & organum Spiritus Sancti. Vides, inquit, quod sunt baptismi largitates? Multis quidem videtur celestem gratiam in peccatorum tantum remissione consistere. Nos autem honores computavimus decem. Hac de causa & jam infantulos baptizamus (en quomodo iterum enumeratos omnes effectus recenset) ut non sint coinquinati peccato, ut eis addatur sanctitas, justitia, adoptio, hæreditas Christi, ut ejus membra sint omnes, ut spiritus habitatio fiant. Ut ergo baptismus in parvulis omnes memoratos effectus producat, debet in iis primario efficere remissionem peccatorum, ideoque legendum est, ut non sint coinquinati peccato. Dixi autem probabiliter; nam Augustinus ad Græcos codices tunc temporis, ut arbitror, non depravatos confugit, exscripsitque verba Chrysostomi, ut supra producta sunt.

II.
Objectio 4.
explicatur.

Illud vero quod sequitur, etsi perdifficile videtur, hoc tantum innuit, neminem peccatorem constitui per actua-lem Adæ inobedientiam, quasi peccatum originale sit ipsamet primi parentis transgressio: non enim parvuli actualiter & proprie, sed originaliter peccatores nascuntur, ut Augustinus ait xvi. de C. D. cap. 27. Sed minime Chrysostomus ne at originalem maculam propter eandem inobedientiam in omnes pervadere: quin hoc ipso loco singulos Adami posteris supplicio obnoxios, & mortis reos esse declarat. Neque miseros, ac morituros duntaxat: sed supplicio plectendos, mortisque reos; ut quisque etiam in ipsis culpam & pœnæ causam dignoscat. Quis enim reus mortis, sup-
R. P. Berti Theol. Tom. III.

plicioque obnoxios dici potest, si nullum omnino reatum habeat? Atque eò magis sunt manifesta, quod sequenti Hom. xi. declarat Chrysostomus simul cum morte corporis in animam pugnas inter carnem & spiritum, & pravorum affectuum examen introisse, ut contra Erasmus, Fabrum, & Dallæum demonstravimus.

At cætera facillima sunt. Nam præterquam quod de baptizatis proferuntur, in Hom. xvii. super Epist. ad Corinth. ait nos ab ipso peccati Adæ supplicio non damnum accepisse, sed lucrum; quandoquidem mortalitas, quæ etiam post baptismum remanet, non est causa peccati, imo possumus peccata solvere, Cum corpus sit humile, demissum, & dissolvatur. Quamobrem, ut non accusamus frenum, sed aurigam; ita non corpus debemus reprehendere, dum in præcipitia dilabimur, sed perversam & lubricam voluntatem. Abel enim, etsi corpore mortalis, salvus factus est; & Diabolus contra, quamquam incorporeus, in gehennam detrusus. Eò itaque tendit oratio, ut indomiti equi habenas, carnis scilicet, regere studeamus non causando infirmitatem, quam traximus ex Adam, corruptibilis corporis, sed illud tanquam injecto freno, admotisque calcaribus gubernando. Quæ satis commode dicta sunt, maxime ab Oratore populum alloquente, qualem Chrysostomum consideremus oportet. Homilia xxxix. negat omnes mori in Adam ea morte, quam evitarunt Abraham, Job, alique justis, morte nimirum perpetua: profert enim horum Sanctorum exemplum. Ad ultimum solet responderi loqui Chrysostomum de baptizatis, in quibus est anima incorrupta, dummodo actualis peccati macula non contrahatur. Verum habetur in Græco *φθαρτόν ἡμῶν τὸ σῶμα ἐστίν, ἀλλ' ἀφθαρτός ἡ ψυχὴ. μὴ δὲ καὶ αὐτὴν φθείρωμεν. τὸτο ἡ ἀμαρτία εἰσέλαστο ἢ πρότερον. ἢ δὲ μετὰ τὸ λητέρον καὶ τὴν ψυχὴν φθείρω δύναται. Corruptibile nobis est corpus: sed incorruptibilis anima. Ne itaque & ipsam corrumpamus. Hoc primum peccatum fecit. Quod est autem post lavacrum potest pariter animam corrumpere.* Hoc ergo testimonio probatur, non evertitur originale peccatum: ut optime adnotatum est in editione Parisiensi an. 1556. pag. 1006. Confer & Commelianam pag. 1197.

Objicies quarto aliorum Græcorum Patrum testimonia, Gregorii Nysseni, qui infantes matura morte abreptos omnis malitiæ expertes esse declarat, nec definire audet, num in judicio
C uni-

12.

Objectio 5.
refutatur.

universali ante tribunal Judicis debeant comparere. Item magni Basilii docentis non esse malam perversamque naturam, quæ feminali propagatione generatur, Theodoretum demum, qui lib. v. hæret. fab. cap. 18. docet parvulos baptizari, etiam si peccatum nondum gustaverint.

At r. respondetur agere Nyssenum de infantibus baptizatis, de quibus anceps est, num debeant in extrema die judicari; quoniam si Evangelica historia nude legatur, videtur proprie judicium pertinere ad adultos, qui actualia opera exercuerunt. Quorum tamen sortem parvulos baptizatos possessuros diserte affirmat, licet impari quadam cum adultis retributione, cum non sint illi ob personalia merita coronandi. Nam in peccatum humanam naturam lapsam ob Adæ prævaricationem, idque certissima traditione tenendum, scribit Nyssenus in libro de vita Moysis. At Basilii, de quo supra, scribit adversus Manicheos putantes, atque affirmantes de gente tenebrarum, quam malam naturam dicunt Deo coæternam, habere originem corpora, & esse etiam ipsa immutabilia mala: ut Augustinus ait in i. contra Jul. cap. v. num. 17. Theodoretus vero scribit adversus Messalianos, qui dicebant per baptismum deleri actualia peccata, originale autem solummodo per orationem. Quare jure merito negat parvulos ablui baptismate in remissionem peccatorum, id est, actualium: nam hæc satis insinuantur ipsis Theodoretum verbis *peccatum nondum gustaverunt*. Agnoscit autem originale peccatum expressissimis verbis in Exposit. cap. v. Epist. ad Rom, & in Epitome divinorum decretorum cap. xi.

13.
Obiectio 6.
tollitur.

Postremo adversus Catholicum dogma pugnant Latinorum auctoritate. Inter quos antiquissimus omnium, post Victorem & Apollonium, qui deperierunt, Tertullianus in libro de Baptismo, *Quid festinat*, inquit, *innocens ætas ad remissionem peccatorum?* Atque de resurrect. carnis cap. 47. in Adæ prævaricationem refert quidem mortem corporis, at non animarum reatum. Hilarius etiam Comment. in Epist. Pauli, qui tribuuntur Ambrosio, scribit: *Est & alia mors secunda in gehenna; quam non peccato Adæ patimur*: quo loco non dari peccatum originale probare conatus est Michael Servetus, ut notat Sixtus Senensis lib. vi. Bibl. sanctæ annot. 236. Et denique Optatus Milevitanus lib. vii. n. i. ait, *non pertinuisse ad Seth filium Adæ patris admissum*.

His ex ordine responsuri primum ad ea, quæ supra ex Tertulliano producta sunt, adversarios provocamus. Deinde dicimus infantulos innocentes appellari, quod nihil boni vel mali actualiter perpetraverint, quemadmodum de Jacob & Esau scribit Apostolus ad Rom. ix. 11. De Resurrect. autem carnis iccirco Tertullianus solum corporis mortem commemorat, quia disputat adversus Marcionem, qui mortuos resurrecturos esse negabat. Quem refellit ex eo, quod sicut omnes, ut Apostolus scribit, moriuntur ob culpam Adæ, ita omnes resurgent per Christum, *quoniam per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum, &c.* in i. ad Corinth. xv. 21. Hilarii plura Augustinus contra Julianum recitat lib. i. cap. 3. n. 9. ut quod habet in Exposit. Psalmi centesimi duodeviginti, ad illa fere extrema verba, *Videt anima mea, & laudabit te*, ubi ait: *Vivere se in hac vita non reputat, quippe qui dixerat, Ecce in iniquitatibus conceptus sum, & in delictis concepit me mater mea.* Scit sub peccati origine, & sub peccati lege esse se natum. Quibus recitatis, Sentisne (inquit S. P.) *quid audias? quærisne quid dicas?* Hunc virum tanta in Episcopis Catholicis laude præclarum, de peccato originali aude, si quid tibi frontis est: *criminari*. Hilarius auctor Comment. in Epist. Pauli non est Pictavenfis, nec Arelatenfis, cum ipse ad Timot. prim. 111. asserat scribere sub Damaso. Fuit autem Pictavenfis antiquior, & Arelatenfis Damaso junior. Quare erit iste, ut dudum Lovanienses Theologi observarunt, Hilarius Diaconus, qui schismatici Luciferi Calaritani adhæsit, dictus à Hieronymo, circa finem Dialogi adversus Luciferianos, *Deucalion orbis*. Atque hujus extat pro originali peccato illustre testimonium in Augustini quarto ad Bonitacium libro, cap. 14. *Manifestum in Adam omnes peccasse, quasi in massa. Ipse enim per peccatum corruptus, omnes, quos genuit, nati sunt sub peccato.* Hæc Hilarius, quem opponit Servetus. Verbis autem in contrarium allatis tantummodo sentire videtur originale peccatum non puniri ignis æterni cruciatibus: quod & plures Catholicorum defendunt.

Optati Milevitanus non esse septimum librum olim dubitatum est, quod non sit in editione Germanica Cochlei, & Hieronymus asserat nonnisi sex libros ab eo scriptos; imò ipse Optatus lib. i. sex tantum librorum argumenta proponat.

ponat. Stylus tamen, & plura Mss. illius genitum opus demonstrant, unde ab eodem Auctore creditur sex prioribus superadditis. Non tamen probamus iudicium Vossii, & Casauboni; quorum alter scribit Optato non satis originale peccatum perspectum fuisse: iste vero ait vereri se, ne imprudenti & incauto hæc exciderint, quæ severioris examinis acrimoniam agre sustineant. Nam constat Optatum de actuali peccato verba fecisse, utpote qui sermonem instituit de Traditoribus. Atque in lib-

ro quarto præclare de Originali peccato scripserat, quod propter illud *omnis homo qui nascitur, quamvis de Christianis parentibus nascatur, sine spiritu immundo esse non possit*. Est ergo Patrum cum Græcorum, tum Latinorum concordissima traditio, quod primus homo, ut Prosper inquit. in Carm. de Ingratis cap. xxvi. 1.

Corruit, & cuncti simul in genitore cadente
Corruimus.

CAPUT III.

Ex hujus quoque vitæ miseriis Originale demonstrari peccatum.

SUMMARIUM.

1. Sententia S. Augustini.

2. Conclusio.

3. & 4. Probatur duobus modis.

5. Confirmatur conclusio.

6. usque ad 14. Variæ objectiones solvuntur.

1.
Sententia S.
Augustini.

FAMILIARE fuit Augustino ex morte, aliisque cruciatibus quibus infantes plectuntur, originale peccatum adstruere: quod argumenti genus ne omnibus quidem Catholicis probatur, cum plures putent protulisse Deum absoluto dominii sui jure hominem innocentem morti, certisque calamitatibus adjudicare. Vim tamen habere illas Augustinianas rationes fide supposita, & facta hypothesi, quod Deus hominem rectum ac sanctum condiderit, vix aliquis denegat. Videamus ergo quale pondus in se vere habeant, & num possint à Pelagianis eludi.

2.
Conclusio.

PROPOSITIO: Sive supposita fide, sive absolute loquendo ex miseriis, quas modo patimur, probari potest originale peccatum.

Demonstrata est prima pars superiori libro cap. xiiii. ubi ostendimus mortem, ignorantiam, & concupiscentiam non esse conditionem naturæ, sed pœnam peccati. Confirmatur nunc 2. Canone Arausicano, *Injustitiam Deo dare convincitur, qui mortem, quæ est pœna peccati, sine peccato, quod est meritum mortis, ad nos transisse dicit*. Idem docent PP. Africani in Sardiniam exules in lib. de Incarnat. & Grat. cap. 14. Gelasius in Epist. ad Episcopos Piceni, Prosper contra Collatorem cap. 20. Scriptor Hypognosticon initio 2. libri, Anselmus lib. 2. de Incarnat. cap. 2. & de Concept. Virg. & Peccato Origin. cap. 13. & alii apud Norisum in Vind. cap. 111. §. 3.

R. P. Berti Theol. Tom. III.

Probatur secunda pars. Vel enim nos statum *pura naturæ*, non quidem absolute, & considerata potentia Dei, sed ex pura puta decentia, & spectata Dei providentia, atque animæ spiritualis naturæ credimus esse impossibilem; aut consentire volumus iis, qui possibilem esse propugnant. Si ardeat sententia prior, liquet defectus tam corporales, quam spirituales, etsi ex necessitate materiæ consequi videantur, *considerata Divina providentia, & dignitate superioris partis humanæ naturæ*, pœnam esse peccati, ut alibi dictum est cum Angelico Doctore Thoma in iv. contra Gentiles cap. 53. Atque huc spectant verba Augustini ita Julianum refellentis in Opere postremo n. 81. libri 1. *Propter quid ergo affliguntur parvuli, si nullum habent omnino peccatum? An omnipotens & justus Deus injustas pœnas à tot innocentibus prohibere non potuit?* Et n. 235. *Judicium hoc utique in parvulis injustum esset, si peccatum originale non esset*. Vide & lib. iv. contra duas Epist. Pelagianorum cap. 4. lib. iv. contra Jul. cap. 16. lib. 11. Op. Imperf. cap. 119. lib. vi. cap. 9. 27. & 36.

Si vero magis placeat illorum sententia, qui statuunt *naturæ puræ* possibilitatem; sunt adhuc Augustini argumenta ducta ex hujus vitæ miseriis firmissima ac validissima, & perperam quispian niteretur illa elevare. Dato enim quod nullo supernaturali beneficio rationalem creaturam Deus exornasset,

3.
Probatur.

4.
Probatur
alio modo.

C 2

num